BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2022. december; ár: 400,- Ft | A Biblia Szövetség Egyesület folyóirata | XXXIV. évfolyam 4. szám

Áldott karácsonyt és új esztendőt kívánunk!

Mátraházi hitmélyítő konferencia résztvevői, 2022. október

Berekfürdői lelki konferencia résztvevői, 2022. november

A nyíregyházi csendesnap szolgálói, 2022. augusztus

Székely Zsolt Ferenc Dr. Makrai Tibor Bodnár Máté

Dr. Kállai Imre Mező Miklós Dr. Nagy Péter Mihály Dr. Gaál Sándor

FOGANTATÁS, SZÜLETÉS, HALÁL

Szeretettel köszöntöm a Biblia és Gyülekezet folyóirat olvasóit!

Nincs olyan ember, akinek ezek a mérföldkövek ne lennének jelen az életében. A földi élet kezdete a fogantatás. Aki nem fogan meg, az meg sem születik, aki viszont megszületett, végül meg fog halni.

A három esemény közül talán a fogantatás a legtitokzatosabb, s csak különös esetekben következtethető ki a fogantatás pillanata. A születés és halál pontos ideje sem határozható meg előre, viszont utólag nyilvántartjuk. Az élet három nagy mérföldköve mellett tehát mindannyian elhaladunk.

Aki nemcsak a mának él, az előbb-utóbb felteszi a kérdést: honnan jövünk és hová tartunk? Mi is tulajdonképpen az élet?

A világtörténelem különböző korszakaiban, a világvallások sokszínű tanításában számtalan válasz született ezekre a kérdésekre. Egy sem bizonyult azonban olyan hitelesnek, mint amit a Biblia tanít nekünk erről. Három tényt emelünk ki most ebből:

1. A Biblia kijelenti, hogy az élet maga Isten.

Amikor még semmi sem volt, amit ma látunk és érzékelni képesek vagyunk, Isten már akkor is volt. Ő öröktől fogva létező. Ő, az Élet teremtette meg a láthatókat – és a számunkra láthatatlanokat is, azaz Isten adott életet mindeneknek. Nincs olyan élet, ami ne Istentől származna. Fordítva is igaz: Isten, azaz az Élet nélkül nincsen élet. Ezért az élet, az életünk Isten ajándéka.

2. Az élet minden története Isten által meghatározott.

Isten az életet nemcsak bedobta a kozmoszba, hogy aztán azzá legyen, amivé akar. Úgy adott életet, hogy ahhoz életprogramot is kapcsolt. Noha sokan ezt nem érzékelik, valójában a világ összehangoltan programozott életek milliárdjainak halmaza.

Isten teremtésében ugyanis minden mindennel kapcsolatban áll. Az élet, az élők egymásra vannak utalva, és egymásért is léteznek. A növények növények, az állatok állatok maradnak, az ember pedig ember – akkor is, ha időnként elállatiasodik.

Ha az élet nem lenne Istentől programozott, akkor a világ már valóban összeomlott volna.

Tehát az emberi élet is ebben az Istentől való programozottságban nyer értelmet és célt.

3. Az élet az ember számára örök.

Isten döntött így, aki az embernek életet adott. Aki megfogant és megszületett, már nem kerülheti el a testi halált, de a testi halál a bibliai kijelentés szerint nem végállomása az életnek. Az ember élete a testi halált követően is folytatódik, méghozzá az örökkévalóságban.

Az örökkévalóság azonban lehet boldogság vagy boldogtalanság.

A boldogság Isten jelenlététől lesz boldogság, a boldogtalanság pedig Isten hiánya miatt boldogtalanság.

Mind a földi, mind az attól elválaszthatatlan földön-túli élet boldogságának kulcsa tehát abban áll, hogy az ember személyes kapcsolatba kerül-e személyes élete forrásával, Istennel.

* * *

Hogy miként is kapcsolódnak ezek a gondolatok a karácsonyhoz?

Az ünnepkör középpontjában Isten áll. Testté lett Fiában, Jézusban mutatta meg magát, Jézusban fedte fel a reményvesztett világ előtt az élet, a boldog élet titkát. Ezért nevezte önmagát Jézus a világ világosságának.

Fogantatása egyedülálló eseménye a világtörténelemnek. Hitvallásunk így fogalmazza meg ezt a rendkívüliséget: *„fogantatott Szentlélektől”*. Noha ez a fogantatás eltér az Isten által általánosan meghatározott biológiaitól – Jézus tökéletes ember volt, asszonytól született, teste volt, és a keresztre-feszítéskor a halált is megízlelte. Feltámadása pedig a halál utáni életnek is bizonyítéka. Annak, hogy az élet – csakúgy, mint maga, az élet forrása – örök.

Ezért nem mindegy, hogy az ember miként él a jelenben, és miként készül az élete most még láthatatlan folytatására. János apostol által azt üzente Isten, hogy *„akié a Fiú, azé az élet”* (1Jn 5,12). Ez az életgyakorlatban úgy valósulhat meg, hogy az ember Jézussal személyes kapcsolatra lép. Jézus azt mondta, hogy: *„én azért jöttem, hogy életük legyen…”* (Jn 10,10).

Ennek a kapcsolatfelvételnek egyetlen módja, eszköze a Jézus személyébe kapaszkodó hit, ahogyan arról Jézus tanított: *„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Aki hisz őbenne, az nem jut ítéletre, aki pedig nem hisz, már ítélet alatt van, mert nem hitt Isten egyszülött Fiának nevében”* (Jn 3,16.18).

Isten tehát Jézus személyében teremtett lehetőséget a tőle elszakadt embernek, hogy az újra kapcsolatba kerülhessen az Élettel. A megszületett ember számára nincs ennél nagyobb ajándék és lehetőség.

Ezt hirdeti az egyház, erről szól az evangélium, különösen is karácsony ünnepén.

Kedves Olvasó!

Lapunk jelen számában csodálatos születésekkel foglalkozunk a Biblia ószövetségi időszakából – egészen Jézus megszületéséig. Olyanokkal ismerkedhetünk meg közelebbről, akik sajátságos körülmények közözött fogantak és születtek. Összekötő kapocs a történetek között az, hogy Isten már születésük körülményeivel is üzent környezetüknek, az akkori társadalmaknak azzal az örömhírrel, hogy ő az élet forrása és ura is.

De az is összeköti ezeket a személyeket, hogy mindannyian kapcsolódnak Jézus földi családjához.

Olvassuk tehát alázatos figyelemmel ezeket a tanulmányokat, amik segítenek bennünket abban, hogy az élet ajándékát az élet forrásával összekötve, és ne attól elválasztva csodáljuk, éljük!

***Sipos Aba Álmos** / Budapest*

IZSÁK

„az ígéretek beteljesedésének ideje Isten kezében van. Ő nem feledkezik meg az övéiről ma sem, nem fordít hátat nekik, nem késlekedik teljesíteni azokat. Saját bölcs tervét viszi végbe, miközben bizalomra és hűségre nevel bennünket."

Olvasásra: *1Móz 21,1-8*

Izsák születése Isten csodatételeinek sorába tartozik. Isten csodálatos ígéretet tett vele kapcsolatban idős szüleinek. Csoda volt, ahogyan ez az isteni ígéret minden emberi realitás ellenére beteljesedett. Ám a legnagyobb az volt, hogy Izsák viszi majd tovább azt a vérvonalat, ami Séttől indult, és a Megváltó Jézus Krisztussal ért célba. Az alábbiakban azt vizsgáljuk meg, mi mindent cselekedett az Úr Izsák világrajövetele érdekében, hogyan teljesítette be a fiúval kapcsolatos ígéretét.

1. Az Úr tett ígéretet Izsák születésére, amit rendelt időben be is teljesített

Isten Ábrahámnak szóló ígéretei egyre konkrétabbá váltak fia születésének közeledtével. Előbb csak annyit jelentett ki az Úr a választottjának, hogy nagy nemzetté teszi őt (1Móz 12,2). Nem sokkal ezután azt, hogy Kánaán földjét az ő magjának adja (1Móz 12,7), és utódait úgy megsokasítja, mint a föld porát (1Móz 13,16). Isten azt is feltárta Ábrahám előtt, hogy fia nem örökbefogadott lesz, hanem a saját ágyékából származik majd, mi több, ez a fiú lesz az egyik ősatyja az egyiptomi fogságra ítélt (izraelita) népnek, akiket az Úr nagy gazdagsággal szabadít ki (1Móz 15,13-14).

A születendő fiú neve a mennyből adatott, éppen úgy, ahogyan Keresztelő János és Jézus Krisztus esetében. Így szólt az isteni parancs: *„…és nevezd annak nevét Izsáknak, és megerősítem az én szövetségemet övele örökkévaló szövetségül az ő magvának őutánna"* (1Móz 17,19).

Izsák utódai közül kerül ki az a Jézus, akiben örök szövetséget köt Isten a megváltottjaival. És ha mindez még nem volna elegendő, egy évvel Izsák születése előtt három titokzatos személy keresi fel Ábrahámot, hogy tudtára adja a kilencvenkilenc éves agg embernek és nyolcvankilenc éves feleségének: egy éven belül megszületik Izsák.

Az Izsák születésével kapcsolatos, Ábrahámnak tett első és utolsó isteni ígéret között huszonnégy esztendő telt el. Miért kellett olyan rettentően hosszú időt, mintegy két és fél évtizedet várni a fiú születésére? Nyilvánvalóan azért, mert Isten tervében így szerepelt. Ugyanakkor Isten meg akarta tanítani Ábrahámot arra, hogy megbízhat ígéretei beteljesedésében. Ábrahám szerette az Urat, igaznak tartotta ígéreteit, hitt bennük, a bizodalma időnként mégis megingott benne. Lásd az egyiptomi kitérőt vagy Izmael esetét! Ábrahámnak meg kellett tanulnia, hogy egész életében Istentől kell függenie. Az ígéretek beteljesedése az Úr kezében van.

Siklós József: **Sára**

Nevetni kétféleképp lehet.
Gúnyosan: Talán vén koromra
hozzak világra gyermeket?
(Sírva szégyellem ezt a nevetést –
mintha a gúny szívembe döfne kést!)

S lehet vidáman rákacagni
az Ígéret szép gyermekére,
boldog mosollyal ölbekapni…
(Legyen hát neve Jichak: kacagás,
öröm és ámuló hálaadás!)

Isten, Ki mennyből küldted a mosolyt,
sáros földünkre, égi sugárnak,
nagy hűségeddel naponta segíts:
Ilyen nevetés töltse meg a szánkat!

A mai hívők gyakori problémája, hogy noha igaznak tartják a Szentírást, annak első lapjától az utolsóig, ismerik az Igazságot, hisznek Krisztusban és az ő áldozatának erejében, azonban, ha az Úrtól kapott ígéretek beteljesülési jeleit nem fedezik fel, és nem az általuk óhajtott időben valósulnak azok meg, akkor elcsüggednek vagy megfásulnak. Pedig meg kellene érteniük: az ígéretek beteljesedésének ideje Isten kezében van. Ő nem feledkezik meg az övéiről ma sem, nem fordít hátat nekik, nem késlekedik teljesíteni azokat. Saját bölcs tervét viszi végbe, miközben bizalomra és hűségre nevel bennünket.

2. Izsák születésével az Úr megmutatta hatalmát

Isten közbeavatkozásával született Izsák, ez Ábrahám és Sára gyengeségéből nyilvánvaló volt. Biológiai képtelenség, hogy a százéves férfinek és tíz évvel fiatalabb feleségének gyermeke szülessen. A Szentírás feljegyzi, hogy a szülés előtt már *„megszűnt Sáránál az asszonyi természet"* (1Móz 18,11). Egyértelmű bizonyságát adja ezzel is, hogy emberileg lehetetlen volt egy új élet világra hozatala ebben az életkorban. Ugyanezzel a csodával találkozunk az Újszövetségben Zakariás és Erzsébet esetében. Ők is igen idős emberek voltak már, amikor az Úr angyala kijelentést adott Zakariásnak, hogy fiú gyermeke fog születni (Lk 1,13). Érdekes, hogy Izsák kapcsán elhangzik az Úrtól Ábrahámhoz ez a kérdés: *„Avagy az Úrnak lehetetlen-e valami?"* (1Móz 18,14). Mintha erre az egyébként költői kérdésre adna választ az Úr angyala Máriának, amikor születendő gyermekének, Jézusnak a Szentlélektől történő fogantatását indokolja: *„Mert az Istennél semmi sem lehetetlen"* (Lk 1,37). Egészen bizonyos tehát, hogy Izsák élete az Úrtól volt, nem emberi erőfeszítés eredménye.

Isten beteljesíti ígéreteit, nem akadályozzák őt emberi korlátok. Az Úr ma is megmutatja hatalmát ott, ahol az emberi erő elfogy, megszűnik. Így mutatta meg hatalmát Sámuel kisfiunk világrajövetelekor is. Mi is elmúltunk már negyven esztendősök, amikor feleségem várandós lett. Nem voltunk fiatalok, még ha nem is közelítettük meg Ábrahámék életkorát. Bár az orvosi előrejelzések szerint igen magas kockázata volt annak, hogy gyermekünk beteg lesz, nem is kevés riadalmat okozva ezzel – főleg bennem –, mégis jó egészségben kaptuk meg őt. Nem rajtunk múlt, hogy így történt. Az Úr megmutatta hatalmát és szeretetét irántunk. Végtelenül hálásak vagyunk neki ezért (is). Áldjuk az ő nevét, amíg élünk.

3. Az Úr örömet, nevetést ad a benne bízóknak

A gyermek Isten ajándéka. *„Íme, az Úrnak öröksége, a fiak; az anyaméh gyümölcse: jutalom”* (Zsolt 127,3). Tudta ezt Sára is, Ábrahám felesége. A korabeli vélekedés szerint a gyermektelenség büntetés, ami szégyenérzetet keltett a gyermektelen asszonyok szívében. Sára – helyzeténél fogva – ismerte jól ezt a megalázó érzést. Szomorúság és fájdalom töltötte be. De az Úr – idős korára – mégis megörvendeztette őt, akárcsak Ábrahámot. Megadta a megígért és régen óhajtott gyermeket. Izsák neve ezt jelenti: nevetés. A bibliai szöveg és bizonyos bibliafordítások is megengedik, hogy úgy értsük, Sára és Ábrahám örömében nevettek az újszülött érkezése fölött. *„Ekkor azt mondta Sára: Nevetést szerzett nekem Isten! Aki csak hallja, nevet velem”* (1Móz 21,6 – Újonnan Revideált Kiadás, Veritas Kiadó 2019). Az Úr kegyelme szerzett nevetést, örömet számukra.

Isten ígéreteinek megvalósulása örömöt hoz a megkeseredett, megszomorodott szívű ember életében. Abban a Jézus Krisztusban való bizalom szerez örömet a mai ember számára, akinek eljövetelét Izsák születése kapcsán Isten kijelentett. Ezért, kedves Olvasó, vesd minden reménységedet az Úr Jézusba!

Péterffy György */ Budapest*

JÁKÓB ÉS ÉZSAU

„Most és azonnal kell minden – ez korunk emberének mottója. Istent azonban nem sürgethetjük. Ő nem későn, hanem mindent a maga idejében tesz. Néha azért, hogy a belé vetett bizalmunkat próbára tegye, megerősítse. Időnként azért, hogy a régóta várt irgalmat még nagyobbnak lássuk, és még nagyobb örömmel fogadjuk, amikor megkapjuk.”

Olvasásra: 1Mózes 25,20-26

A Zsidókhoz írt levélben ezt olvassuk (10,36): *„Mert békességes tűrésre van szükségetek, hogy az Isten akaratát cselekedvén, elnyerjétek az ígéretet”*. Különösen megtapasztalta ezt Izsák és Rebeka. Házasságkötésük után 20 év telt el, és még nem született gyermekük. Pedig Izsák már 60 éves lett. Bezzeg féltestvérének, Ismáelnek már 12 fia született (13-15. v.). Kettejük közül azonban az Úr Izsákot választotta. De akkor miért nem születik neki is fia? Hiszen Isten őt ígérte szüleinek, ő a megígért örökös, nem pedig féltestvére. Természetes, hogy Rebekával szerettek volna gyermeket, de az ő esetükben ennél többről volt szó: ha nem lesz utóduk, akkor nem teljesedik be Isten ígérete, amit Ábrahámnak tett, miszerint tőlük származik majd az a mag, az az utód, aki legyőzi a bűnt (1Móz 3,15), akiben megáldatnak a föld minden nemzetségei (1Móz 22,18). Nem csupán családjukról volt tehát szó, hanem az emberiség sorsáról, megváltásunkról és üdvösségünkről. Ráadásul Isten azt is megígérte Ábrahámnak, hogy annyi utódja lesz, mint égen a csillag, de egyelőre ennek semmi nyoma sem volt. Izsáknak azonban eszébe juthatott édesapja, aki szintén évtizedeket várt az ő születésére. Ezért mit tett Izsák? Békességesen tűrt és imádkozott (21. v.). Ez nem egyszeri imádságot jelent csupán, hanem hosszú évekig tartó folyamatos könyörgést.

Figyeljük, és tanuljuk meg Izsák esetéből, hogyan viszonyuljunk Isten ígéreteihez. Egyrészt legyünk biztosak azok beteljesedése felől. Még akkor is, ha nagyon sok időt kell várni rájuk. Akkor is, amikor Isten gondviselő munkája látszólag nem a felé halad, hogy az ígéret beteljesedjen. Jusson eszünkbe az is, hogy az Úr az ígéretek látszólagos késleltetésével próbára teheti hitünket, és segít nekünk abban, hogy a türelmet gyakoroljuk. Rohanó világunkban a türelem nem erény. Ha e-mailjeinkre, üzeneteinkre nem válaszolnak még aznap, türelmetlenek leszünk. Ha a szerelő nem ma, csak holnap jön, másikat keresünk. Most és azonnal kell minden – ez korunk emberének mottója. Istent azonban nem sürgethetjük. Ő nem későn, hanem mindent a maga idejében tesz. Néha azért, hogy a belé vetett bizalmunkat próbára tegye, megerősítse. Időnként azért, hogy a régóta várt irgalmat még nagyobbnak lássuk, és még nagyobb örömmel fogadjuk, amikor megkapjuk.

Izsák várakozása két dologban is példa értékű számunkra. Egyrészt abban, hogy mit nem tett. Bár felesége meddő volt 20 évig, mégsem fordult annak egyetlen szolgálólányához sem, mint édesapja, Ábrahám (1Móz 16,4), vagy később fia, Jákób tette (1Móz 30,4), mivel szerette feleségét (1Móz 24,67). Fontos alapelv ez: sose akarjuk mi magunk kikényszeríteni az ígéretek beteljesedését meg nem engedett módokon, hanem maradjunk mindig hűségesek az Úrhoz és szeretteinkhez! Izsák az Úrtól kapta feleségét, Ábrahám szolgája közreműködésével. Mivel ebben bizonyos volt, ezért hűséges is maradt őhozzá. Példaadó, ahogyan imádkozott feleségéért! Bár Isten megígérte, hogy megsokasítja a családját, mégis imádkozott annak gyarapodásáért; mert Isten ígéretei nem helyettesítik, hanem bátorítják imáinkat, és hitünk termőtalajává válhatnak. Izsák sok éven át folytatta könyörgését. És bár hosszú ideig nem teljesült kérése, mégsem hagyta abba az imádkozást; mert *„mindig imádkozni kell, és nem szabad meglankadni”* (Lk 18,1).

20 év után pedig az Úr elérkezettnek látta az időt, hogy beteljesítse az ígéretét. Rebeka gyermeket várt, ráadásul ikreket! Mondhatná azonban valaki: nem valami sok. Ábrahámnak egy, Izsáknak két gyermeke született. Látszólag Isten elég lassan gyarapítja egyházát, pedig Ábrahámnak azt ígérte, hogy annyian lesznek, mint égen a csillag. De Isten országa így működik. A mustármag is elég kicsiny, mégis terebélyes fa lesz belőle. Időnként ezt kell megtapasztalnunk Isten ígéreteinek beteljesedésekor is. Gyakran kicsiny a kezdet, a folytatás is lassúnak tűnhet, de mindezek csak még látványosabbá teszik azt a növekedést, amit Isten ad. Miért van ez így? Azért, hogy egyértelmű legyen számunkra: nem emberi munkálkodás, hanem Isten hatalma és kegyelme által teljesednek be ígéretei.

Az ígéretek beteljesedése azonban gyakran nem úgy történik, ahogyan azt mi szeretnénk, vagy ahogyan elképzeljük magunkban. Igaz ez Jákób és Ézsau esetében is. Mert bár mindketten Ábrahám leszármazottai, mégsem tartozott mindkét fiú a lelki Izráelhez (Rm 9,6-7). Már az anyaméhben küzdenek, harcolnak egymással. Ez különösen is fájó lehetett Rebekának, hiszen minden szülő azt szeretné, ha gyermekei szeretnék egymást, és a testvéri kötelék egy életre szólóan összekötné őket. Viszont Jákób és Ézsau esetében mégsem így történt. Rebeka imádságban az Úrhoz fordult, aki azt mondta neki: *„Két nemzetség van a te méhedben; és két nép válik ki a te belsődből, egyik nép a másik népnél erősebb lesz, és a nagyobbik szolgál a kisebbiknek”* (1Móz 25,23). Három dolgot mond ezzel Urunk:

1. Bár ugyanazon szülőktől származtak, ikrek voltak, Jákób és Ézsau mégis két külön nép őse lesz, azaz útjaik szét fognak válni, és messzire távolodnak egymástól. Ráadásul a két nép között nem lesz béke sem, mert háborúzni fognak egymással. Ebből láthatjuk, hogy a testi, vér szerinti kötelék nem jelent magától értetődő módon lelki kapcsolatot, szívből jövő szeretetet a másik felé. A hívők gyakran tapasztalják azt meg, hogy vér szerinti rokonaik időnként nem állnak hozzájuk olyan közel, mint lelki testvéreik.
2. Az egyik nép a másiknál erősebb lesz. Ez folyamatos harcot jelent a hívők életében, viszont bátorítást is a győzelemre, ami nem mindig ebben a földi életben látszódik meg (lásd 73. zsoltár).
3. Bár az ókorban az volt a szokásjog, hogy a legidősebb gyermek örökölt mindent, ez a sorrend most mégis megfordul, mert a nagyobb testvér szolgál a kisebbnek. Mert nem az számít, amit emberileg remélünk, látunk, hanem az, amire az Úr ígéretet tesz. Jákób, Ézsau, valamint utódaik esetében is igaznak bizonyult ez (2Sám 8,14).

Miért Jákób lett a megígért utód, és Ézsau miért lett elvetett? A választ olyan igehelyek adják meg nekünk, mint a Malakiás 1,1-4, vagy a Róma 9. Itt most nincs időnk bővebb választ adni ezekre a kérdésekre, helyette inkább csodálkozzunk rá arra, amire Malakiás próféta is: Isten népe iránti szeretetére (Mal 1,2)! Jákób kiválasztásában ugyanis ez a szeretet mutatkozott meg. Mit mondhatunk el erről?

1. Ez kiválasztó szeretet, mert Jákóbot választotta az ikrek közül, és őt Ézsau elé helyezte.
2. Feltétel nélküli szeretet, mert még azelőtt kiválasztotta Jákóbot, hogy bármi jót vagy rosszat tett volna – mielőtt bármilyen feltételnek megfelelt volna –, amikor még az anyaméhben volt (1Móz 25,23).
3. Ez szuverén szeretet, mert semmi sem kényszerítette Istent arra, hogy szeressen, teljes mértékben ő volt a forrása Jákób iránti szeretetének.
4. Végül ez a szeretet ingyenes, mert végtelen kegyelmének túláradása az, amit soha nem lehet megvásárolni.

Bízzuk rá magunkat erre az Úrra, aki így szeret minket, és higgyünk ígéreteiben, azokért folyamatosan imádkozva, azok szerint élve!

Szepesy László */ Budapest*

MÓZES

„Mózes születése, ill. csodálatos megmenekülése nem volt öncélú Isten részéről: egyedülálló küldetést adott neki – ő lett eszköze népe megszabadításában. És ebben is Jézus előképe...”

„Egy Lévi nemzetségéből való férfi elment, és feleségül vett egy Lévi-leányt. Az asszony fogant méhében, és fiút szült. Amikor látta, hogy szép a gyermek, három hónapig rejtegette. De mikor tovább nem rejtegethette, szerzett neki egy gyékényládácskát, bekente gyantával és szurokkal, belehelyezte a gyermeket, és letette a folyó szélén a sás közé.” (2Móz 2,1-3)

1. Mózes csodálatos születése

Minden gyermek születése csoda, hiszen *„az ÚR öröksége a fiak, és az anyaméh gyümölcse: jutalom”* (Zsolt 127,3). Mindazonáltal Mózes születése önmagában nem volt kiemelkedő csodatett (nem előzte meg prófécia; édesanyja nem volt meddő; szülei nem voltak „túlkorosak” stb.) – az ő esetében életben maradása és egyedülálló küldetése jelenti Isten különös csodáját. Sok tekintetben – amint ezt majd látjuk – Mózes Jézus Krisztus ószövetségi előképének tekinthető, s ez is *„csodálatos a szemünkben!”* (Zsolt 118,23b). A Zsidókhoz írt levél is párhuzamba állítja Mózest és Jézust, az előbbit mint szolgát az Isten házában, Jézust viszont mint Fiút a maga háza felett (Zsid 3).

2. A Mózes életét fenyegető veszély

Mózes életét a fáraó népirtási szándéka, azaz az újszülött héber fiúgyermekek megöletésére vonatkozó parancs (előbb a bábáknak adott, de be nem tartott előírás, majd a Nílusba vetés utasítása) fenyegette. Ebben Mózes Urunk előképe, amennyiben Heródes dühét, a betlehemi gyermekekre vonatkozó kegyetlen parancsát tekintjük. Természetesen a fáraó, Hámán, Heródes, Hitler és a többiek gyilkos szándéka és a „végső megoldás” kísérlete mögött mindig ott rejtőzik a Sátán, *„aki emberölő volt kezdettől fogva”* (Jn 8,44b), és aki legfőképpen az igaz Isten ismeretét, a megváltást és az evangélium terjedését próbálta, próbálja megakadályozni, akár ezen a módon is.

3. Mózes megmenekülése a „Mózeskosár” által

Édesanyja egy ideig rejtegette újszülöttjét, de később már nem lehetett titkolni. Ekkor készítette a kicsiny gyékénykosarat, amiben kitette a folyó szélén a sás közé – abban a reményben, hogy Isten majd megőrzi (*„Hit által rejtegették Mózest születése után három hónapig a szülei, mivel látták, hogy szép a gyermek, és nem féltek a király parancsától.”* Zsid 11,23). „Annak a kis gyékénykosárnak vagy csónaknak, amelybe a gyermeket tették, a héber neve tébáh, és az a szó ezen kívül csak egyszer fordul még elő a Bibliában: így hívták a Nóé bárkáját /Gen 6:14/. Az egyiptomi nyelvben

viszont a megfelelő szó koporsót jelent. A koporsónak hajó, illetve csónak formája összefüggött azzal az egyiptomi vallásos gondolattal, hogy a halotti lélek a Níluson, illetve az óceánon át elevez Ozirisz birodalmába. Ha a szóhasználat eszmei rokonságát keressük, mindegyik említett példa a halálból az életre való átmenetelnek, a megszabadulásnak a reménységét fejezi ki."[1] Nóé bárkája és az általa történt megmenekülés képmása viszont az 1Pt 3,21 szerint a keresztség, mely *„a jó lelkiismeret keresése Isten iránt, Jézus Krisztus feltámadása által"*. Mózes és Nóé csodálatos megmenekülése a Mózes-kosár, ill. a bárka által így újszövetségi értelmet is nyer. Sőt, magát az Úr Jézus Krisztust is tekinthetjük egyfajta tébáh-nak, akiben elrejtőzve megmenekülhetünk Isten haragja, a *„második halál"* (Jel 20,6b) elől.

4. Mózes megmenekülése a fáraó leánya által

A kosárban elrejtett gyermeket a fáraó Nílusban fürdő leánya találta meg. Egyes feltételezések szerint ez a leány Hatsepszut, I. Thotmesz fáraó lánya volt, aki utóbb maga is királynő lett (Kr. e. 1501–1479)[2]. Ez az uralkodási időintervallum meglehetősen jól korrelál a kivonulás Kr. e. 1447-es évével (Thiele szerint Salamon Kr. e. 967-ben kezdte építeni a templomot. Ennek megfelelően az exodus időpontja 967 plusz 480 [1Kir 6,1], tehát Kr.e. 1447.)[3]

Mózes nővére, Mirjám lesben állt, s amikor a fáraó leánya megtalálta a gyermeket, saját anyjukat ajánlotta dajkának. Így lett Hatsepszut Isten eszköze Mózes megmentésében – tulajdonképpen saját apja, a fáraó ellenében. Jókebed, Mózes anyja kb. 3 évig szoptatta fiát, az akkori keleti szokásoknak megfelelően.

Siklós József: **Jokébed**

A gyermekemet nem hagyom,
a fiút nem halálra szültem!
A fáraó gyilkos parancsát
nem várom tétlen, megkövülten!

Belső kamrámba rejtem el,
Nílus partján ringassa sajka,
sorsát őrangyalként vigyázom,
leszek, ha kell, fizetett dajka.

És ölükbe nem rejthetik
a csillogó királyi termek,
- nem fáraóé, nem enyém,
de Istené lesz ez a gyermek!

Szunnyadó-síró kisbaba...
Karomba zárom nagy titokban.
Kis semmiség – csipkebokor,
de olthatatlan lángja lobban!

5. Mózes neve

„Amint azonban ez az idő letelt, a királylány magához vette a gyermek Mózest, sőt egyenesen a fiává fogadta. Az adoptálás Kelet általános, az egykori okiratokból is ismert jogszokásai közé tartozott. Rendszerint az is vele járt, hogy az örökbefogadó adott nevet az adoptált gyermeknek. Így mondja ezt történetünk is. A Mózes név levezethető az egyiptomi nyelvből is, ahol a mesu szó – többnyire theophoros, azaz istennévvel összetett nevekben – jelenti valakinek a fiát." [L.: Ramszesz = Ré isten fia, Thotmesz = Thot isten fia!] „A Mózes névnél hiányzik az istennév-kiegészítés, amit egyesek a bizonytalan származás, a talált gyermek jelleggel igyekeznek magyarázni." Mindenesetre Mózes nevének ilyen magyarázata – közvetett, és nem bibliai alapokon álló, mégis jogos – előképnek tekinthető a Fiú nevéhez… „Bibliai elbeszélésünk azonban héber etimológiát ad, és a másáh = „húzni" /itt: vízből kihúzni/ igével hozza kapcsolatba." „A magyarázat, a vízből való kimentés, Mózes csodálatos megmenekülésére utal."[4]

6. Mózes küldetése

Mózes születése, ill. csodálatos megmenekülése nem volt öncélú Isten részéről: egyedülálló küldetést adott neki – ő lett eszköze népe megszabadításában. És ebben is Jézus előképe – sorolhatnánk a párhuzamát az Egyiptomból, ill. a bűn rabszolgaságából való szabadításnak, az elsőszülöttek megölésének és az Egyszülött halálának, a húsvéti páskabárány feláldozásának és Jézus nagypénteki áldozatának, húsvétvasárnapi feltámadásának. Mindez túlmutat témánk keretein, mégis meg kell említeni a teljesség kedvéért… Mózesre is érvényes Jeremiás elhívási igéje: *„Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek, mielőtt kijöttél az anyaméhből, megszentelek, és prófétául rendeltelek a népek közé."* (Jer 1,5).

***Loránt Gábor** / Budapest*

*

Jegyzetek: **1.** Tóth K.: Az Exodus 1-4. részének magyarázata. A Budapesti Református Theologiai Akadémia Ószövetségi Tanszéke, Budapest, 1986. 22. o.; **2.** i. m., 24. o.; **3.** Schultz, S. J.: Üzen az Ószövetség. KIA, é. n. 58. o.; **4.** Tóth K..: i. m., 25. o.

SÁMSON

„A történet mondanivalójának lényege ez: pontosan ennek a semmiben sem kiemelkedő házaspárnak..., akik éppen ebből az Istentől leginkább elrugaszkodott, hitehagyásra készülő törzsből származnak, és ebben a hanyatló, sötét és zűrzavaros korszakban Isten megengedi átélni, hogy ő nem hagyja magára az embert."

Olvasásra: *Bírák könyve 13.*

A bibliai bírák kora véres, bálványimádó és zűrzavaros eseményekkel teli időszak. Bár éppen a 13. fejezet a könyv legszebb, leginkább előre mutató történeteinek egyike, mégis nagyon ritkán vesszük elő igehirdetésben, vagy bibliatanulmányban. Ennek oka egyrészt a történetben szereplő házaspár hétköznapi egyszerűségében, másrészt a fejezet tanulságának rejtett (nehezen felismerhető) voltában kereshető.

Lássuk hát, miről is beszél ez a furcsa történet nekünk! Miért olvasunk ezekről a nagyon egyszerű gondolkodású szülőkről egy ilyen részletes elbeszélést a Bibliában?

Azért, mert ez a történet a Biblia legfontosabb témájáról szól, éspedig: az Isten könyörülő irgalmáról.

1. Nézzük először az egyik oldalt, a könyörülő irgalomra szoruló embert!

A Bírák könyve egy hanyatló korszakot tár elénk. Az első fejezettől az utolsóig – bár kissé hullámzó módon – egyértelműen hanyatlanak a dolgok, az ország Józsué vezetésével történt elfoglalásától kezdve egészen a teljes zűrzavarig, amikor már mindenki azt csinálja, *„ami jónak tűnt neki a maga szemében”* – ahogyan a könyv utolsó szavai fogalmaznak, amikor is Benjámin törzsét a testvértörzseknek majdnem sikerül teljesen kiirtania. Sámson ebben a lefelé mutató ívben a legutolsó bíró, aki saját népétől is magára hagyva, már csak egyedül vívja hősies küzdelmeit az idegen népek támadása, a pogányság áradatának Izraelbe törése ellen. Olyan sötét ez a korszak, hogy itt már azt sem olvassuk, hogy Izrael bűnbánatot tartott volna, pedig ez eddig, a hosszabb-rövidebb nyomorúságok időszakai után még mindig megtörtént. Nem csoda, hogy ebben a magányos küzdelemben maga a szabadító – Sámson – is többször elbukik. A 13. fejezetben megismerhető történet az ő megszületésének ígéretéről szól. (Sámson, az emberfeletti küzdelmében és magára hagyatottságában mindenképpen Jézus Krisztusra mutat.)

Az ebben a bibliai könyvben említett „bírák” Izraelnek mindig más-más törzséből származnak, Mánóah és családja történetesen Dán törzséből. Éppen ennek a törzsnek a híre a legrosszabb a Bibliában. Már Jákób is – fiainak szóló áldásában – a Dán nevű gyermekére a „kígyó” nem éppen hízelgő képét alkalmazza, és ezután így kiált fel: *„Szabadításodra várok, Uram!”* (1Móz, 49,17-18). Dán törzse az egyetlen, amelyik – éppen a bírák zűrzavaros korszakában – elhagyja, feladja az Úrtól örökségként neki rendelt földet, és lelki vezetőjének fogad egy hitehagyott, bálványimádó lévitát (Bír 18.). A Jelenések könyvének 7. fejezete az Isten számára elpecsételt 144 ezer megszámlálásánál Dán nemzetségét egyszerűen ki is hagyja a 12 törzs felsorolásából (mintegy az üdvözültek seregéből).

Mánóah a törzsének egészen egyszerű, közönséges férfi tagja volt, a Biblia még istenfélelmét sem emeli ki. Feleségének pedig még nevét sem ismerjük. Pedig a történetben inkább a „névtelen” feleség van előtérben, és mutatkozik talpraesettebbnek. És feleségként teljes tisztelettel viseltetik férje iránt, és mi sem áll tőle távolabb, mint hogy magát kiemelje vele szemben.

2. Ennek ismeretében vizsgáljuk meg a „másik oldalt”, az Isten csodálatra méltó könyörületét!

Isten nagyon különös formában van jelen a történetben. Kezdetben a „követe” – az „angyal” szónak ez az elsődleges jelentése a Biblia eredeti nyelvén, mind a héberben, mind a görögben – mint ember tűnik fel, csak a tekintete különös, és az, hogy nem mondja meg, honnan is jött… Később derült ki isteni mivolta (13,20): figyelmeztette Mánóah-t, hogy csak Istennek szabad áldozni, majd elfogadja tőle az áldozatot, és *„az oltár lángjában felszállt”* a mennybe. Ki ez a különös lény? Nem csoda, hogy sok igemagyarázó a „préegzisztens” (a Földre még meg nem született) Jézus Krisztus előzetes megjelenését látja benne... Mire jó ez a különös, külsődleges csoda az áldozat füstjével?

A történet mondanivalójának lényege ez: pontosan ennek a semmiben sem kiemelkedő házaspárnak – akik közül a férfi ráadásul, úgy tűnik, nem ér fel még a feleségéhez sem, akik éppen ebből az Istentől leginkább elrugaszkodott, hitehagyásra készülő törzsből származnak, és ebben a hanyatló, sötét és zűrzavaros korszakban – Isten megengedi átélni, hogy ő nem hagyja magára az embert. Akkor sem, ha hétköznapian egyszerűek, hitehagyott nemzettség tagjai, és istentelen és sötét korszakban élnek. Sőt, személyesen érkezik, egyenesen hozzájuk, hogy a legnagyobb kétségek, mélységek, sötétség és zűrzavar közt látogassa meg őket, nyomorult népét: egy születendő, népét megszabadító gyermek ígéretével.

Vagyis ez a történet ugyanabba az irányba mutat, mint Ézsaiás könyve 7. részének Immánuel-próféciája: a Szabadító Jézus Krisztusban a legkilátástalanabb helyzetben is *„Velünk az Isten!”* (7,14).

***Kéri Tamás** / Budapest*

ÓBÉD

„Obéd utódai is hívők lettek, olyan kiváló emberek, mint Dávid és Salamon király, valamint Ezékiás, Jósiás és még sokan mások. De legfőképpen maga, az Úr Jézus, aki a világ üdvözítője!”

Olvasásra: *Ruth 4,13-22*

Obed születése csodálatos körülményeiről kevés ismeretünk van. Valamikor a bírák korában látott napvilágot. Jó családba került, szülei kiváló emberek voltak, anyagi gondok nélkül éltek. Élete későbbi eseményeiről semmit nem szól a Szentírás. A születés napjairól is csak annyit tudunk, hogy Naómi, a mostoha nagyanyja, karjaiba vette, és dajkája lett: vagyis gondozta őt testileg-lelkileg.

Születésekor megszólaltak a szomszédasszonyok, és megszólalt az isteni narráció is. Az asszonyok ezt mondták: Áldott legyen az Úr, aki nem engedte, hogy rokon nélkül maradj, hogy kihaljon családod. Áldottként fogják majd nevét emlegetni Izráelben. S valóban, miközben az áldások beteljesedtek, a jövevény, a most született fiú, Obed, a keserű szívű Naómit megvidámította, későbbi vénségében gyámolította. Azt is elmondták Naóminak, hogy ez a fiú többet ér elhunyt fiainál, akik bár ketten voltak, de ha hét lett volna belőlük, és mind meghal, a kis Obed léte helyettük is vígaszt jelentene. A szomszédasszonyok nevet is adtak. Így történt ez keresztelő János születésekor is. Nem mintha a szomszédasszonyok joga lett volna a névadás, bizonyára apjától kapta végül is az Obed nevet. A szomszédasszonyok viszont valamilyen módon megismerték Isten akaratát, hogy ez egy különleges gyermek lesz, amit már neve is jelez: az Obed név szolgát jelent. Bizonyára Isten szolgája lesz majd.

De megismerjük a mennyei narratívát is (Ruth 4,17-22). Nem a gyülekezeti teológia, nem a jó vagy rossz emberi vélekedés,

hanem a Bibliát író hang, egy Lélek által inspirált személy bizonyságtétele és maga a Szentlélek tájékoztat: Obed Dávid király egyik nagyapja, később pedig a Messiás ősapja. S az isteni narratíva még a múltat is bemutatja, egészen Perecig vezeti a felmenőit, Júda egyik gyermekéig, aki utat tört magának a születésekor (1Móz 38,27-30), és ezzel előre mutatott a Messiásra, aki utat tört, utat nyitott az övéi számára . Tehát a betlehemi családtörténet egy előeseményét ismertük meg, ahol emberi szemlélődés nem láthat természetfölöttit: a fiatalasszony (Ruth) megszülte gyermekét, és elkezdődött egy földi élet. Viszont a lelki látás ezt a születést és Obed életét az addigi és az azt követő számos természetfölötti eseménybe ágyazva szemlélheti, felismerve az isteni áldások sorozatát. Így, bár maga a születés nem csodálatos, de csodák sorába ágyazott volt:

1. Elsőként említhetjük azt a formabontó tényt, hogy Obednek Ruth személyében pogány volt az édesanyja. Izraelbe Moábita lányként érkezett anyósával, Naómival. A moábitai lányok veszélyesek voltak, hiszen Isten népét paráznaságukkal egyszer már olyan bűnbe sodorták, aminek következtében egy nap alatt huszonháromezren haltak meg (1Kor 10,8; 4Móz 31,16). De Ruth természete nem ilyen, Obednek megtisztított szívű édesanyja volt. Igazzá lett az ő életében is, hogy Isten a *„pogányok szívét megtisztította hit által”* (ApCsel 15,9). Megtisztította, és mint mindenkit a gyülekezetben, őt is alkalmassá tette a *„szentek örökségében való részvételre a világosságban”* (Kol 1,12).

2. Obed apai nagyanyja Ráháb, szintén pogány volt, nem izráelita, hanem kánaánita, esetleg egyiptomi származású nő. Jerikó elfoglalásakor lépett kapcsolatba Isten népével. Szívében élő, cselekvő hit élt már akkor, amikor megmentette a kémek életét (Józsué 2.). A Zsidókhoz írt levél egyenesen a hit hősei közé sorolja (Zsid 11,31). Az egyik kém – Salmon, akinek életét megmentette – vette őt feleségül. Gyermekük lett Boáz (Mt 1,4-5). Ez a tény is bizonyítja, hogy Isten nem személyválogató, *„minden nemzetben kedves őelőtte, aki őt féli és igazságot cselekszik”* (ApCsel 10,35).

Tehát Obed édesanyja és apai nagyanyja életében egyértelmű megtérés történt. Tudatos döntéssel választották az Urat és népét. Isten pedig megtisztította szívüket, és alkalmassá tette őket, hogy a gyülekezetbe tartozhassanak.

3. Édesapja, Boáz is hívő ember volt. Ezt ne vegyük természetesnek, hiszen Izráelben, különösen a Bírák korában sokan jártak „tekervényes” utakon (Bír 5,6).

Számos cselekedete élő hitéről tesz bizonyságot, pl. az, hogy a napot is az Úrral kezdte. *„Az Úr legyen veletek!”* (2,4) – ezzel köszöntötte az aratókat. Ismerte az *„Úr szárnyainak oltalma”* áldását (2,12). Isten rendelése szerint cselekedett (2,14-17 vö. 3Móz 23,22-vel, ami isteni rendelés a szegények megsegítésére). A gyülekezeti rendet megtartotta (4,1-9). A megváltás gondolatát ismerte: bizonyára – Jóbhoz hasonlóan – neki is volt élő Góél-ja (Jób 19,25, ahol Góél a Megváltó, Jézus), legalábbis ismerte a megváltás törvényét (3,13). Szavahihető ember volt, amit azzal a furcsa cselekedettel erősített meg, hogy levette saruját (4,8).

4. Obednek tehát hívők voltak a felmenői. Helyesebben, elődei között voltak hívő emberek. Isten felülnézetben lát és cselekszik: ismeri a családokat nemzedékről nemzedékre. Mi csak találgatjuk, hogy melyik nagy- vagy dédapjára hasonlít a gyermek, Isten viszont meghatározta mit örököljön a dédunoka, s így azt is, hogy a hit vonala miként folytatódjék. Hiszen megígérte, hogy ezerízig megáldja azokat, akik őt szeretik és parancsolatait megtartják (2Móz 20,6). Ha Isten áldást parancsolt egy családnak, az folytatódik generációkon át. Bár Abraham Kuyper neves holland teológus szerint esetleg ugrások, kihagyások lehetnek az áldás vonalán, legalábbis olyan vonatkozásban, hogy egyes gyerekek nem élnek aktív hívő életet, nem élnek az áldásokkal. De az áldás tovább folytatódik, és íme: egy dédunoka megtér. Ezek titkok voltak Obed felmenői között is, amint láttuk két elődjéről, hogy hívő volt. Akikről pedig nincs részletes adatunk, azok is mind a gyülekezetbe tartoztak, és felőlük is jó reménységben lehetünk.

5. Obéd utódai is hívők lettek, olyan kiváló emberek, mint Dávid és Salamon király, valamint Ezékiás, Jósiás és még sokan mások. De legfőképpen maga, az Úr Jézus, aki a világ üdvözítője!

6. Ruth ősei nem voltak hívő emberek. Ő a pogányok közül érkezett, onnan, ahova sógornője (Orpa) visszafordult, és ő is visszatérhetett volna (1,15). Viszont Ruth kiszabadult a sötétség hatalmából, és átlépett Isten csodálatos világosságába (1Pt 2,9), elfordult bálványaitól, és az élő Istennek szolgált (1Thessz 1,9). A Sátán hatalmából Istenhez tért (ApCsel 26,18). Rá is érvényes a prófétai szó: *„azt mondom a nem népemnek, én népem vagy!”* (Hós 2,22). Ruth életében is elkezdődött az áldások sorozata, hogy majd folytatódhasson utódaiban.

Kedves Testvérem, aki ezeket a sorokat olvasod! Ha nem Isten közeléből érkeztél, ha eddig idegen voltál és távol levő, talán éppen ez a példa segít tégedet abban, hogy közel valóvá légy (Ef 2,12-13) egy csodálatos születéssel, ami az újjászületés. Ha pedig már a családodon belül is áldást örököltél, élj tovább áldáshordozóként, elfogadva a bíztatást: *„megáldalak téged és áldás leszel”* (1Móz 12,2).

Alföldy-Boruss Dezső /
Szigetszentmiklós

*

Jegyzetek: **1.** Risto Santala, A Messiás az Ószövetségben a rabbinusi iratok fényében 1999. Budapest, Bridge Mission Society Kiadó, Dobner Győző, 46.o. A rabbik Perec nevét (1Móz 38,29) és prófétikus létét összekapcsolták a nyilvánvaló messiási próféciával a Mikeás 2,13-al. Szerintük ez messiási név és egyértelműen messiási vonal. Kár, hogy ők (a meg nem tért nagy középkori rabbik, Slamo Jizák és rabbi Dávid Kimri) mindezt nem Jézusra, hanem majd valaki más eljövendőre magyarázzák. Aki utat tör héber szava (prc mássalhangzó gyök) és Perec neve ugyanaz.; **2**. Krisztusnak egy gyülekezete van két diszpenzációban (Ó- és Újszövetségben) bár, de mégis egy gyülekezetnek vehetjük, vö. Heidelbergi Káté 54. kérdés-felelet.

Füle Lajos: **Jó**

Jó, hogy adni lehet,
jó, hogy van mit,
jó, hogy van kinek.
Jó szeretni, szeretve lenni,
jó örülni az örülőkkel,
de a legjobb: fénybe borulni
belül, hol szívbemarkoló
sötét ülte torát,
s kiragyogni szemen át,
arcon át,
fénylő szavakon át
a GYERMEK mosolyát.

SÁMUEL

„A Messiás király tud kioldani bennünket is feloldhatatlannak tűnő családi feszültségekből, a félre- és meg nem értettség okozta csalódásokból, sok-sok békétlenségből és keserűségből, ellenállhatatlannak tűnő kísértésekből.”

A bibliai csodás gyermekszületések sorában Sámuelé a következő. Általában anyák napjához kapcsolódóan vesszük elő ezt a történetet, hiszen olyan megerősítő az elkeseredett, ám mégis imádkozó Anna története. Bár Sámuel édesanyja szempontjából is igen gazdag ez az elbeszélés, most mégis helyezzük Sámuel születését Izrael történetének tágabb összefüggésébe, és ismerjük fel annak üzenetét.

Bibliánkban Mózes öt könyvét a történeti könyvek sora követi, ahol a honfoglalástól kezdve követhetjük Izrael népének útját. Mózestől eltérően Józsuénak nem volt utódja, hanem a családfők és törzsi vezetők segítségével kormányozták Izraelt, akikhez időnként katonai vezetők, úgynevezett bírák is csatlakoztak. A róluk elnevezett könyv ötször is megismétli erről a korról a lehangoló megállapítást, ami az utolsó mondata is ennek a könyvnek: *„abban az időben nem volt király Izraelben. Mindenki azt csinálta, amit jónak látott”* (Bír 21, 25). Ez a végszó szinte sugallja, mennyire nagy szükség lenne egy rendet, stabilitást, biztonságot, jövőképet adó, igazságot szolgáltató, népet és akaratokat összetartó vezetőre, azaz királyra. de egyben kérdések sorát is felveti: elhihető, hogy mindezt egyetlen személy biztosítani tudja, ő lesz a megoldás minden problémára, vagy az eljövendő dinasztia maga is a probléma része lesz, ahogy maga alá gyűri őket az engedetlenség? Nem elégséges, ha Izrael Istenének közvetlen uralma alatt élnek?

Sámuel első könyve Izrael történetét egy meddő nő és egy meddő nemzet történetének bemutatásával folytatja. Tulajdonképpen Anna története annyiban nem meglepő, hogy gyakran került már előtérbe a gyermekáldás hiánya a korábban olvasott bibliai beszámolókban (ld. Sára, Rebeka, Mánóah felesége). A szentíró azonban többet akar láttatni velünk Sámuel első két fejezetében, mint egy reménytelen helyzetben lévő nő életmegoldását. Ugyanis Izrael népe is reménytelen helyzetben van, amit legmegrendítőbb módon az istentisztelet megromlásával szemléltet a könyv (1Sám 2, 12kk). A helyzet komolyságát jól érzékelteti egy névadás: Éli pap egyik unokáját Íkábódnak nevezik el, ami annyit tesz *„odavan Izrael dicsősége”* (1Sám 4,21). A nemzet igazi dicsősége a Szövetség ládája által megtestesített isteni jelenlét, ami szó szerint eltávozik a néptől, amikor a láda egy vesztes csata után az ellenség kezére kerül. Izrael meddő abban az értelemben, hogy nem termi az Istennel kötött szövetségből fakadó engedelmesség gyümölcseit. Vajon milyen típusú vezetés szükséges ahhoz, hogy Izrael hűséges maradjon az Úrhoz, és képes legyen az ő szövetséges népeként élni?

A Bírák könyvének utolsó mondata, s azt gondolhatnánk, hogy Sámuel első könyve is azt sejteti, hogy a királyság intézménye lesz a megoldás. Ha azonban egy pillantást vetünk a királyok sorára, akik félrevezették, pogányságba vitték Isten népét, akkor csalódnunk kell. Az intézmények, legyenek bármennyire fontos tartó pillérei egy-egy szűkebb és tágabb közösségnek, önmagukban nem tartanak meg. A királyság sem. De éppen ez a hiány, a vezetővel (királlyal) szemben támasztott, ám be nem teljesedett várakozás irányítja az olvasó figyelmét arra az egyetlen Királyra, az eljövendő Messiásra, akiről Anna hálaéneke is szól: *„Megítéli az Úr az egész földet, de királyát megerősíti, Felkentjének hatalmat ad”* (1Sám 2, 10), akit az Újszövetség így vall meg: *„királyok Királya és uraknak Ura”* (Jel 19, 16). Akire nemcsak Izraelnek, és benne Annának, hanem nekünk is szükségünk van. Akire nem csak Izrael népe, hanem mi is várunk. A Messiás király tud kioldani bennünket is feloldhatatlannak tűnő családi feszültségekből, a félre- és meg nem értettség okozta csalódásokból, sok-sok békétlenségből és keserűségből, ellenállhatatlannak tűnő kísértésekből.

Ha azt mondtuk, hogy a Bírák könyvének végszava kétségbe ejtő helyzetről tanúskodik, a szó szoros értelmében véve nem happy enddel végződik, akkor Sámuel könyve egyértelműen ezzel kezdődik. Egy olyan édesanya történetével, akinek helyzete – mert nem szült gyermeket (elsősorban fiút) – reménytelen. Egy mezőgazdasági alapú társadalomban a gyermek a megélhetéshez szükséges munkaerőt jelentette. A nők jóléte direkt módon kötődött gyermekeikhez, akik megözvegyülés esetén később biztonságos megélhetést jelenthettek az anya számára. A gyermekek nem-vállalása elképzelhetetlen és értelmezhetetlen volt az ókori keleten. Ma igen messze vagyunk ettől a gondolkodástól… S ha a bajt lehet még fokozni, a családon belüli feszültség is egyre csak nőtt. Anna állandó megbélyegzésben és gúnyolódások közt élt. Lesz-e feloldása ennek a helyzetnek? Mintha folytatódna a Bírák könyvének mintája: Anna az Úrhoz kiáltott, és az Úr szabadulást hozott: fiúgyermekkel ajándékozta meg. Fontos hangsúlyoznunk, hogy ez abban a történelmi korban történik, amit az imént már röviden bemutattunk: az anarchia korában. De Anna története éppen azt bizonyítja, hogy Isten az embereket engedetlenségük éjsötétjében sem hagyja magára: *„A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát”* (Ézs 9,1). Sőt, Isten újat készít nemcsak Anna, hanem népe számára is. Többet ad, mint amennyit kérnek: Sámuel ugyanis Izrael utolsó bírája lesz, aki átvezeti a választott népet a királyság korszakába. Sámuel személyében olyan szíve szerint való, erős vezetőt támasztott népe számára, aki, bár nem király, mégis határozottan mutatja a szövetség útját. Azért teszi ezt Isten, mert szereti népét, mert könyörülő és szabadító Úr! Ez a kegyelem hordozta Izraelt és hordoz bennünket is. *„Aki bölcs, jegyezze meg ezeket, és értse meg az Úr kegyelmes tetteit”* (Zsolt 107, 43).

Dr. Komlósi Péter / *Budapest*

KERESZTELŐ JÁNOS

„Jézus Krisztus útkészítőjének neve János lett, héberül Jah-Hanan: az Úr kegyelmes. Ahányszor a gyermek neve elhangzott, valaki megszólította, vagy róla beszélt, ezt mondta ki: »Az Úr kegyelmes«."

Olvasásra: Lukács 1,5-66

Keresztelő János csodás születésének titka: az Úrnak keze volt vele. Az Úr küldte el angyalát, ő adott mennyei üzenetet és ígéreteket Zakariásnak, ő némította meg a hitetlenkedő apát, ő tette termékennyé az idős és meddő Erzsébetet, ő adta Szentlelkét a magzatnak, ő határozta meg élethivatását, küldetését és célját, és ő adta a gyermek nevét… A csodás születés azt hirdette és hirdeti, hogy az élő Isten, *„az Úrnak keze"* hatalmasan cselekszik, beavatkozik az eseményekbe, meghatározza, hogy mikor, kivel, mi történjen, és beteljesíti nagy, üdvözítő művét. Ezért olyan csodálatos esemény keresztelő János születése. Felragyogott benne Isten hatalma, keze mozdulása, ami az embereket csodálkozásra indította. Isten hatalmát hirdette Gábriel, a menny követe, de Zakariás némasága és a gyermek neve is.

Gábriel, a mennyei hírnök

Istennek egy kiváló szolgája adta ezt a címet Lukács evangéliuma első fejezeteinek: Akiket a menny mozgatott. 400 év mennyei csend után Isten üdvözítő műve újra mozgásba lendült, megérkezett az üdvözítő, Isten „keze" megmozdult, és embereket, eseményeket is megmozdított. Gábriel, Isten követe megjelent a menny üzenetével, Isten szavát közvetítve. Négy évszázad némaság után ismét szólt Isten! Gábriel neve azt jelenti: Isten erős, Isten hatalmas. Ő, a hatalmas Isten szólt és cselekedett.

Gábriel üzenete a bekövetkező események meghirdetése, prófécia. János születését mennyei prófécia jelentette be. Gábriel nem lehetőségekről, tennivalókról, Isten tervéről vagy álmáról, hanem a bekövetkező eseményekről beszélt. János születése számunkra is azt hirdeti, hogy Isten szava, a mennyei üzenet igaz, és az üdvözítés műve kétség nélkül megvalósul. Isten akaratának nem akadálya sem Zakariás hitetlensége, sem Erzsébet egészségi állapota.

Lukátsi Vilma: **December**

Alig látjuk az égen a Napot;
rövidebbek lettek a nappalok,
és hosszabbak a homályos esték.
... hajdanában ilyenkor már lesték
a gyermekek a szülők titkait,
reménykedve, hogy kapnak valamit...

December az örömök várása,
felnőtt létünknek is tartozása.
Hirdessünk hát egymásnak örömet
Annak nevében, Aki született!

S olyanok leszünk, mint a gyermekek...

A mi szívünket is meg kell erősítse: Isten szava, mennyei üzenete igaz. Isten beszéde nem csal meg. Isten ígérete óramű pontossággal beteljesedik. Isten kijelentése nem téved. Gábriel szavai nem hagynak kétséget Isten tettei felől. Amikor Zakariás megkérdőjelezte Isten szavát, az angyal hitetlennek tekintette őt, de még e hitetlenség sem tartóztatta fel Isten üdvözítő művét, Krisztus jövetelét, és az útkészítő születését.

Zakariás némasága

A történet csodás eleme Zakariás némasága és annak megszűnése. Isten lelke a némaságot a hitetlenséggel kötötte össze: *„megnémulsz, és nem szólhatsz mindama napig, amelyen ezek megleszsznek: mivelhogy nem hittél az én beszédeimnek, amelyek beteljesednek az ő idejükben."* Hová vezetett a hitetlenség? Isten elvette a prófétai üzenetet Zakariástól: kiment a templomból, de nem adhatta át a mennyei üzenetet. Tudta, ismerte, értette Isten beszédét, de nem szólhatott róla a hitetlenség ítélete miatt. Amikor Isten szava beteljesedett, tovább már nem volt szükség a prófétai szóra. Amikor a tények beszélnek, és nem kell már a hit, akkor Zakariás is újra megszólalhat.

János csodás születésében Zakariás némasága a legkomolyabb figyelmeztetés. Ne vond kétségbe Isten igaz kijelentését, mert Isten elveszi a prófétai üzenetet! Zakariás a hitetlensége után akkor sem szólhatott, ha akart. Akik látták őt, tudták, hogy kegyes ember, az Úrnak szolgál, és Isten tett vele valamit, mert megnémult. Nem adhatta tovább a mennyei hírt, nem mondhatta el a legnagyszerűbb üzenetet arról, aki *„nagy lesz az Úr előtt, és bort és részegítő italt nem iszik; és betelik Szent Lélekkel még az ő anyjának méhétől fogva. És az Izrael fiai közül sokakat megtérít az Úrhoz, az ő Istenükhöz. És ez őelőtte fog járni az Illés lelkével és erejével, hogy az atyák szívét a fiakhoz térítse, és az engedetleneket az igazak bölcsességére, hogy készítsen az Úrnak tökéletes népet"* (15-17).

Ezzel szemben a thesszalonikai keresztyének úgy fogadták az apostoli igehirdetést, mint Isten beszédét – amint valóban az is –, és ki is zendült közülük Isten beszéde, ők nem némultak meg, mint a hitetlenkedő Zakariás, amíg Isten ígérete be nem teljesedett, és a megszületett gyermek a János nevet megkapta. Ma a hitetlenség nem némít meg, az Isten szavát megkérdőjelező ember is beszél, de Isten ugyanúgy elveheti a mennyei üzenetet, mint Zakariástól. Ilyen esetben hangzik a beszéd a szószéken, de nincs benne semmilyen mennyei erő, életformáló energia, üdvözítő hatalom. Amikor pedig Isten erős, hatalmas szava, mennyei üzenete felhangzik, és azt Isten hívő népe hittel fogadja, akkor igaz hitet, isteni szeretetet és üdvösséges reménységet nyerünk.

János a neve

Figyelemre méltó az a tény, hogy az angyaltól megígért gyermek nevét nem a szülei, nem emberek, hanem Isten határozta meg. Ez nem csak a mai, de az akkori szokásoktól is merőben eltért, és éppen a különös névadás okozott ellenkezést, majd csodálkozást a rokonokban és szomszédokban.

A bibliai nevek, különösen, amikor Isten nevez el valakit, jelentőséggel bírnak,

jelentést hordoznak. Jézus Krisztus útkészítőjének neve János lett, héberül Jah-Hanan: az Úr kegyelmes. Ahányszor a gyermek neve elhangzott, valaki megszólította, vagy róla beszélt, ezt mondta ki: *„Az Úr kegyelmes”*. Krisztus útkészítőjének életküldetése, szent hivatása és üzenete kristályosodik ki ebben a névben. Kálvin szerint: „nem azt a kegyelmet jelzi e név, melyre Isten őt, mint magánembert méltatta, hanem azt, melyet az ő küldetése mindenkire hozni készült. Nevének jelentőségét és fontosságát azonban növelte az idő, mert Isten reányomta kegyelmének jelképét, mielőtt megszületett volna.”

Bátorítson hát igaz hitre, az Úr szava iránti bizalomra az angyali üzenet! Bátorodjon minden hívő szív, mert amit az Úr megígért, az beteljesül! A hívők életének ereje, Krisztus egyházának áldása Isten igaz kijelentésének csodáján áll, vagy bukik.

János csodálatos születésében Isten hatalma, szavának megbízhatósága és kegyelme fonódik szétszakíthatatlan hármas kötelékbe. Hadd serkentsen Isten hatalmas cselekedete és üzenete bátor bizonyosságra, mivel üdvözítő művét a mi időnkben, életünkben is ellenállhatatlan hatalommal viszi előre! Induljon bizalomra szívünk Isten beszéde, ígéretei iránt, amik nem fognak megcsalni minket! János neve pedig emlékeztessen az Úr kegyelmére, amivel a bűnöktől gyötört, ördögtől vádolt és a halál árnyékában járó népét megszabadítja bűneiből, és örök életre vezeti Jézus Krisztus által!

Dr. Cs. Nagy János / *Pécel*

JÉZUS KRISZTUS

„Jézus születésében volt tehát hétköznapi és rendkívüli elem, de világra jöttét mégsem az azt körülvevő, szokatlan körülmények teszik emlékezetessé, hanem személye: az tette őt rendkívülivé.”

Olvasásra: *János 1,1-18*

Egy kisbaba születése egyszerre hétköznapi és rendkívüli is. Talán a család első gyermekének érkezése a legkülönösebb élmény. Legalábbis ekkor a legnagyobb a változás a családi státuszokban: a gyermeket váró házaspár ekkor válik szülővé, az első unoka „nagyszülőket szül”, dédiket teremt, nagynénikké és nagybácsikká avat. Addigi életvitelünk megváltozik, soha többé nem lesz már a régi. Új taggal bővült a család. Sokan tapasztalták meg azt is, hogy minden újszülött érkezése hatalmas örömet és változásokat jelent, függetlenül attól, hogy hányadikként is érkezik közénk. De bármilyen nagy örömet is jelent családunk bővülése, gyermekeink megszületése aligha számít címlapsztorinak. A földön több ezren születnek naponta mindenféle szenzációs hírverés nélkül. Mondhatjuk tehát, hogy személyes érintettségünk miatt ugyan rendkívüli, de mégiscsak hétköznapi, mindennapos esemény egy kisgyermek megérkezése.

Viszont amikor a jeles esemény után még kétezer évvel is Jézus születéséről emlékezünk, ezt azért tesszük, mert személyében egy olyan gyermek érkezett, aki bár hozzánk hasonlóan született és cseperedett fel, érkezése a földön mégis mindent egészen más megvilágításba helyezett.

Jézus születésének körülményeiről is elmondható, hogy azok egyszerre voltak hétköznapiak és rendkívüliek. A mai társadalmi viszonyok között sajnos hétköznapi dolog arról olvasni, hogy valaki házasság nélkül esett teherbe. A történelem folyamán is sok ilyen eset történt. Rendkívüli helyeken való szülésről is sokat hallunk, akár Jézus születési helyéhez hasonló méltatlan körülményekről is. De említhetjük az adózási összeírás miatti hercehurcát, a hatalommániás zsarnokokat, a telített szállodákat… Ezek a világ számos részén állandósult állapotok.

Ugyanakkor Jézus születésében páratlan jelenség az, hogy egy csecsemő a Szentlélek erejétől fogan meg, rendkívüli a szűztől való születés ténye; és bár a születési hírek ma is megjelennek a közösségi profilokon, újságban, vagy értesítő kártyákon, de nincs arról híradás, hogy a kórházak, magánklinikák felett mennyei seregek énekelnek egy-egy világrajövetelt követően. És az arany még csak-csak, de a tömjén és a mirha nem tipikus babalátogató ajándékok ma már. Idegenek pedig igen ritkán örvendeznek újszülöttes házak ajtajában.

Jézus születésében volt tehát hétköznapi és rendkívüli elem, de világra jöttét mégsem az azt körülvevő, szokatlan körülmények teszik emlékezetessé, hanem személye: az tette őt rendkívülivé. Bár róla is elmondható, hogy személyes megjelenése, külseje hétköznapi volt, páratlansága mégis mindannyiunk fölé emeli. Hétköznapi bűnös ember gyereke volt, gyenge, törékeny, szülei gondoskodásától függő baba, táplálékra, melegre, szeretetre, gyámolításra szorult. Csecsemőként ő is sírt, ha megéhezett. Őt is tisztába kellett tenni, mint kortársait. Olyan volt ő, mint minden újszülött.

A keresztények azonban azt a rendkívüli kijelentést tették és teszik róla, hogy az a csecsemő ott, Betlehemben: Isten volt. Személyében a megtestesült Isten érkezett a földre; az az Isten, aki kezdetben az embert és az egész univerzumot teremtette. János evangélista az evangéliumában különösen is kihangsúlyozza ezt. Aki ezt olvassa, az hamar észreveheti, hogy János nem tesz említést angyali kórusról, fogadókról, jászolról, sem pásztorokról. (Ha csak ő írt volna Jézus-életrajzot, akkor nagy bajban lennének a betlehemes pásztorjátékok szervezői.) Ehelyett ő egy olyan személyről írt, akit Igének hív, hogy ez az Ige jelen volt már az idők kezdete előtt, hogy ez az Ige Isten része, elválaszthatatlan Istentől, valójában ő maga volt Isten. Az evangélium üzenete az, hogy abban a kicsiny, ránézésre közönséges gyermekben a világteremtő Isten lett emberré, és érkezett az emberek közé. Ez a tény jelenti Jézus rendkívüliségét. Ilyen személy rajta kívül nem született, és nem is fog a földre. Viszont Jézus létezett és létezik! Megtörtént az inkarnáció! János hangsúlyozza evangéliumában, hogy Betlehemben nem csupán egy csecsemő született, hanem maga Isten lett emberré, és ez a személy: Jézus Krisztus.

De kérdezhetik a kételkedők, hogy ha Isten itt volt köztünk, akkor Jézus kihez imádkozott, addig ki uralkodott mennyben? Miként lehetett Isten egyszerre az időn kívül és mégis benne? Lehetséges az, hogy az első karácsonyon Isten az emberi dráma főszereplője, miközben továbbra is ő a világ minden dolgának főrendezője? Igen, Isten számára ez természetes, mindezek csak a mi gondolatainkban okoznak zavart. A Heidelbergi Káté így magyarázza ezt az emberi elme számára ellentmondásos tényt: „… az isteni természet felfoghatatlan, és mindenütt jelen van. Ebből szükségszerűen következik, hogy a magára vett emberi természeten kívül is, de abban magában is benne van…”

Jézus Krisztus kozmikus jelentőségű személye kettéosztotta a történelmet – Krisztus előttire és Krisztus utánira. Az emberi történelemben az ő személye és szerepe a legjelentősebb. Hittel valljuk, hogy a világ teremtője „istenségét elrejtette, mikor testünket felvette”. Igen, ő az általa teremtett világnak 33 évre részévé vált.

Izgalmas kérdés, hogy miért is tette ezt Isten?

Azért, hogy helyreállítsa a teremtmények által korábban tönkretett kapcsolatokat, eltüntesse az emberek és közte, valamint az emberek között a bűnesetkor keletkezett távolságot. Az emberiséget újra összekötötte Teremtőjével. Azért tette, hogy megkeresse és megmentse az elveszetteket. Jézus Isten fiaivá és lányaivá tett bennünket, ahogyan János apostol írta: *„Akik pedig befogadták, azoknak hatalmat adott arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek.”*

Azért érkezett Jézus karácsonykor a földre, hogy örök életet adjon nekünk – ami a közhiedelemmel ellentétben több, mint hogy csillagok legyünk az égbolton –, hogy az örökkévalóságon át jó viszonyban legyünk mennyei Atyánkkal. Azért tette mindezt, mert szeret minket – mert Isten a szeretet.

A Jézus születése körüli rendkívüliségek az ő páratlan személyére hívják fel figyelmünket. Örvendezzünk életünk minden napján – és így karácsonykor is –, mert *„az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal”!*

Sipos Ajtony Levente / *Soltvadkert*

A GYERMEK SZÜLETÉSE: CSODA

Már-már közhelynek számít a fenti ténymegállapítás. Gyakran használják ezt a jelzőt orvosok, újságírók, szociológusok, életvédők, keresztyének és nem-keresztyének egyaránt. Magában a Bibliában is olvashatunk csodás fogantatásokról, születésekről, amelyek közül a legnagyobb mindenképpen a mi Urunk Jézus Krisztus fogantatása és világra jövetele. De ismeretségi körünkben is nem egyszer hallunk különös, nem mindennapi esetekről.

A közelmúltban felröppent a hír, hogy Földünk népessége elérte a nyolcmilliárdot. Ez a határ mindössze tizenegy esztendővel a hétmilliárdos mérföldkő átlépése után következett be. Az elmúlt öt évtizedben a világ népessége megduplázódott. Némelyek szerint ez a szám a jövőben már nem fog ilyen látványosan emelkedni, sőt akár visszaesések is lehetségesek.

A népességrobbanás hazánkat – napjainkban – egyáltalán nem veszélyezteti, inkább a magyarság fogyásának lehetünk szemtanúi. Bizonyos időszakokban a demográfiai statisztikáink igen kedvezőek voltak, az utóbbi száz esztendőben azonban ez a tendencia megfordult. Mivel konkrét statisztikai adatok csak 1870 óta állnak rendelkezésünkre – ekkorra állt fel a ma is működő Központi Statisztikai Hivatal –, így az ezt megelőzőkben becsült adatokra támaszkodhatunk. A honfoglaló magyarok száma ismeretlen, egyes történészek hatszázezerre becsülik a Kárpát-medencébe érkező honfitársaink számát. Az államalapításkor ez a szám megközelítette az egymilliót, ami az Aranybulla idejére (1222) megduplázódott. Az első demográfiai mélypont a tatárjárás után következett be, amikor a magyarok száma 1,8 millió alá esett. A török hódítás előtt 3,5 millióra becsülték az itt élők számát, ami a mohácsi vészt követően ismét nagyot esett. A karlócai békekötéskor már visszaállt a korábbi létszám, de a Rákóczi-szabadságharc után megint jóval kevesebben lettünk. Az 1848-as forradalom idején a magyarok száma alsó becslések szerint megközelítette az ötmilliót, de a más ajkú népesség számaránya ennél magasabb volt. Az első 1870. évi összeírás szerint 5,01 millió magyar élt itt, Trianon előtt 7,98 millió (a más ajkú népesség számaránya ennél valamivel több).

Művi vetélések Magyarországon 1950-2021 között

1950	1.707
1960	162.160
1970	192.283
1980	80.882
1990	90.392
2001	56.404
2010	40.449
2020	23.901
2021	21.907

100 élve szülöttre vonatkoztatható terhességmegszakítások száma

1950	0,9
1960	110,7
1970	126,7
1980	54,4
1990	71,9
2001	58,1
2010	44,8
2020	25,9
2021	23,5

Forrás: KSH.hu/statadat

A második világháború kitörésekor 8,68 millió magyar élt hazánkban, ez a szám 1960-ban 9,96 millióra változott. 1980-ban volt a legmagasabb ez a szám, ekkor 10,70 millióan voltunk, azóta a népesség egyre fogyatkozik. A legutóbbi népszámláláskor 9,93 millió volt Magyarország lakossága, a jelenleg is zajló népszámlálás becsült adata 9,8 millió körüli.

Az élve születések arányát különböző tényezők befolyásolták. Amikor még nem ismerték a születésszabályozást,

egy-egy családban akár 10-14 gyermek is született. Persze, ezekben az időkben a csecsemő- és gyermekhalandóság is jóval magasabb volt. Szociológiai vizsgálatok igazolták, hogy egy-egy háború vagy nagyobb járvány után mindig több gyermek született. Egyháztörténeti feljegyzések szerint a gyermekvállalási kedv növekedése nyomon követhető volt a reformáció, valamint a későbbi lelki ébredések idején is. Szájra kaptak olyan szólamok, hogy „Magyarországot a nehéz időkben a hívő édesanyák mentették meg”, aminek valóságtartalmával viszont sokan vitatkoznak.

Tény, hogy Isten még a politikai tendenciákat is „felhasználta” arra, hogy több gyermek jöjjön világra. Jellegzetes példája ennek az ún. Ratkó-korszak. A Rákosi-érában Ratkó Anna népjóléti, majd egészségügyi miniszterségének idején az abortusz-tilalom és a gyermektelenségi adó miatt a természetes szaporodás üteme jelentősen megnőtt. Az ebben az időben (1949 és 1956 között) született generációt Ratkó-gyerekeknek hívják. A 2000-es évek harmincévesei (1970-1979 között születettek) az ún. Ratkó-unokák, a Ratkó-gyerekek gyerekei. Szüleik korosztálya rendkívül népes volt, és részben a sok, családra vágyó fiatal döntése alapján – részben a harminc éve életbe léptetett születésösztönző intézkedések hatására – az 1974-1975-ös év demográfiai csúcsot hozott.

Napjainkban a CSOK-program (Családi Otthonteremtési Kedvezmény) tűnik ígéretes kezdeményezésnek, aminek köszönhetően megnövekedett a gyermekvállalási kedv. Ezt „segíti” egy negatív jelenség, a koronavírus-járvány, ti. a hatóságilag elrendelt karanténnak köszönhetően – bár a remélt baby boom elmaradt – szintén több gyermek született.

Ahol Isten Szentlelke munkálkodik, ott az ördög sem tétlenkedik. Nem hallgathatjuk el, hogy vannak olyan jelenségek, amik nagyon is kedvezőtlenül befolyásolták a népszaporulatot, a lakosságnövekedést. Ezek közül megemlítünk néhányat!

Már volt róla szó, hogy régebben a különböző betegségek miatt magas volt a csecsemő- és gyermekhalandóság. Az áldatlan közegészségügyi állapotok, a gyógyászat kezdetlegessége miatt arattak a különféle gyermekbetegségek, mint pl. a skarlát, a torokgyík, a szamárköhögés, a gyermekbénulás vagy a tüdőbaj. Nagyon sokan estek áldozatul ezeknek, mígnem az orvostudomány fejlődésével, a higiéniai állapotok javításával és a védőoltások megjelenésével sikerült visszaszorítani ezeket a betegségeket.

Ám a kóros megbetegedéseknél is kártékonyabb volt az a társadalmi jelenség, amely a köztudatba egykézés néven vonult be. A 18. század végéig ritka volt az egyetlen gyermek egy családban. Ha volt ilyen, azt főleg termékenységi problémák okozták. Az ipari forradalom után viszont felerősödött az a tendencia, aminek gazdasági okai voltak: egyetlen gyermek felnevelése kevésbé volt megterhelő, a vagyon nem aprózódott szét, az emberek több, szabadon elkölthető jövedelem fölött rendelkezhettek.

Ezt a szemléletet tovább erősítette a tudatos családtervezés és a fogamzásgátlás megjelenése és a művi vetélés szabályozásának liberalizálása. A rövidtávú látványos gazdasági fellendülés ellenére negatív hatásai hosszú távon kimondottan károsak voltak. Hazánkban vidékek néptelenedtek el (Ormánság, Baranya, Őrség) az egykézés nyomán. Mivel ez a káros gyakorlat ma is divatos (a magyar nők egynegyede csupán egyetlen gyermeket szült), félő, hogy a következmények beláthatatlanok lesznek.

Főleg úgy, hogy a 20-21. században egy újabb káros jelenség lett divattá: a szingli életmód. A komfortizmus jegyében egyedüllétre és gyermektelenségre berendezkedett fiatalok demográfiai szempontból inproduktívak. A népesség stagnálása pedig hosszabb távon lakosságcsökkenéshez vezet.

Mint látható, az ördög mindent elkövet, hogy belerondítson Isten tervébe, az ember pedig könnyedén lépre megy a csábításának. Látszólag diadalt ül, hiszen a családellenes mozgalmak és ideológiák egyre nagyobb teret nyernek, ám mi, akik hiszünk Istenben, tudjuk, hogy végül mégis az Úré a győzelem. Ezért feladatunk, hogy bízzunk a Mindenható csodáiban, gyönyörködjünk alkotásaiban és engedelmeskedjünk parancsának. A *„… szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet…”* (1Móz 1,28) parancs nem veszített érvényéből, ma is arra kötelez minket, hogy engedelmeskedjünk neki és dicsőítsük őt!

Margit István / *Pécel*

Pecznyík Pál
Mit hozott Jézus?

Szentkarácsony éjszakáján
mély sötétben aludt minden,
midőn Dávid városában
láthatóvá vált – az Isten!

Szentkarácsony éjszakáján
mennyei fény gyúlt az égen,
betlehemi erdők, mezők
tündököltek égi fényben.

Szentkarácsony éjszakáján
fény-ruhájú angyalsereg
örömhírt hozott a földre,
hol sóhaj száll és könny pereg.

Szentkarácsony éjszakája
bár ne lelne alva minket,
Isten ajándéka előtt
ne zárnánk be szíveinket!

Ő, a drága, égi Gyermek
lenne szívünk legszebb éke,
s Benne minden, mit Atyánk ad:
öröm, szeretet és béke.

Ezt hozta Ő ajándékul
világszerte minden népnek,
s örök üdvöt mindazoknak,
akik Benne hisznek, élnek.

Füle Lajos: **Krisztusban**

Ha egyszer bűneim
elvonulhatnának előttem
vég nélküli, sötét sorokban,
s kikiabálnának komiszmód:
„Én is tehozzád tartozom!
Meg én is, én is, én is, én is!”

Ó, hogy pirulnék a haragtól,
hogy nem tudom – beléjük fojtva
a szót – elhallgattatni őket,
s a szégyentől tán – hogy igaz mind –
lángra lobbanna a ruhám is.

De bűneim
nem vonulhatnak el előttem,
nem szólhatnak már, mert halottak,
s én – megváltott –
Krisztusban élek...

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

ÉRTESÍTÉS KÜLDÖTTGYŰLÉSRŐL

A Biblia Szövetség Egyesület (később BSz) Elnöksége – az egyesületi Alapszabályban meghatározottak szerint –

2023. április 01. szombat 10.00 óra kezdési időpontra, péceli székházába

összehívja a BSz Küldöttgyűlését, amin tárgyalási és szavazati joggal vesznek részt a körzetek állította küldöttek, a tanácstagok és az elnökségi tagok. A Küldöttgyűlésen tanácskozási joggal vesznek részt a Tanács póttagjai, a Felügyelő és a Fegyelmi bizottság tagjai, póttagjai, valamint a szolgálati ágak elnökség által meghívott vezetői, munkatársai és a meghívott egyéb vendégek. A küldöttgyűlés egyéb tekintetben nem nyilvános.

Előzetesen meghatározott napirend, amit a küldötteknek és meghívottaknak küldendő értesítőben az elnökség az esetleges változások ismeretében még módosíthat:

– kezdő áhítat; – választási bizottságról határozathozatal; – elnökségi beszámoló, annak tárgyalása, arról határozathozatal; – a Felügyelő bizottság jelentése a 2022. évről; – a 2022. év gazdálkodásáról készült beszámoló tárgyalása és határozathozatal; – a 2023. év gazdálkodás költségvetési tervezet, arról tárgyalás és határozathozatal; – tárgyalás és határozathozatal a tagdíjat nem fizető egyesületi tagok tagsági jogviszonyának egyesület általi felmondásáról; – új tisztségviselő választása; – Alapszabály módosítása; – záróáhítat és imaközösség.

Az elnökség kéri a küldöttgyűlésen részvételre jogosultak aktív jelenlétét!

Pécel, 2022. december 10.

Dr. Makrai Tibor *elnök*

30(–) IFJÚSÁGI SZILVESZTER 16-30 éveseknek

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2022-ben is szeretettel várunk mindenkit a Biblia Szövetség ifjúsági szilveszterére. Remek lehetőség ez arra, hogy más keresztyén fiatalokkal, vidáman, testvéri közösségben zárjuk az évet, és köszöntsük 2023-at.

A programban lesz igei alkalom, sok játék és közös vacsora. Várunk 2022. 12. 31-én 18:00-tól a Biblia Szövetség Egyesület székházában (2119 Pécel, Kálvin tér 2/b), ami megközelíthető autóval, BKK busszal (Bp. Örs Vezér térről induló 169E járat, Pécel, Kossuth tér megállónál kell leszállni), vonattal Budapest Keleti-pu., vagy Gödöllő felől Pécel állomásig utazva.

Egy tálca sütit / üdítőt is szívesen fogadunk, egyébként a program ingyenes, de szükséges, hogy előre jelezzétek szándékotokat a facebook eseménynél, vagy e-mailben.

A tartalmas programokban megfáradtak részére éjszakai pihenést 2-3 ágyas szobákban tudunk biztosítani, ehhez párnahuzatot, lepedőt és hálózsákot (vagy takaróhuzatot) hozz magaddal! A férőhelyek korlátozottak, emiatt igényeiteket előre jelezzétek!

Minden résztvevőnek ajánljuk a program lezárása végett a jan. 1-jén, 10.00-kor kezdődő református istentiszteletet.

Érdeklődés, jelentkezés:
e-mailben: bsz@bibliaszov.hu,
vagy a Biblia Szövetség Facebook oldalán.

A meghirdetett rendezvényeken a Biblia Szövetség Egyesület hang- és képfelvételt is készíthet, amit saját célja megvalósításához felhasználhat. Ön a részvétellel ezt elfogadja, és ehhez beleegyezését adja.

Halottaink:
✞ **Cserági Gézáné** (1930) Miskolc,
✞ **Fekete Lászlóné** (1921) Hajdúböszörmény,
✞ **Magyar Aladárné** (1934) Noszvaj.

Hálásan köszönjük az Úrnak testvéreink szolgáló életét. Isten vigasztalja a gyászolókat! Emlékük legyen áldott!

A Biblia Szövetség elérhetőségei

2119 Pécel, Kálvin tér 2/B, www.bibliaszov.hu,
bsz@bibliaszov.hu, 06-28/452-334, adószám: 19171982-1-13,
bankszámla: 11742331-20002279.
A BSz elérhetőségein az Országos Bibliaiskola Alapítvány és az Ébredés Alapítvány is kereshető.

A Biblia Szövetség Egyesület, az Ébredés Alapítvány és az Országos Bibliaiskola Alapítvány tevékenységét a Miniszterelnökség és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. is támogatta:

Miniszterelnökség
Bethlen Gábor Alap
Nemzeti Együttműködési Alap

A Biblia Szövetség Egyesület tevékenységét az Országos Bibliaiskola Alapítvány is támogatta.

A Biblia Szövetség női csendesnapjai 2023-ban
NŐK BIZTONSÁGBAN

„Biztosságba helyezem azt, aki arra vágyik.” (Zsoltárok 12,6)

* * *

1. Január 28. **Biztonságra teremtve** (1Mózes 2.)
2. Február 25. **Az elveszett, létbizonytalanságban élő ember, akit Isten szövetségével ajándékoz meg** (Ezékiel 16,1-12)
3. Március 25. **Az Isten jóindulatából nyert biztonság** (Zsoltárok 116,5-9; 1 Korintus 1,4; Máté 10,29-31)
4. Április 22. **A biztonságban élő nő aktív, és mások számára is biztos támasz** (Példabeszédek 31,10-31; Zsoltárok 144,12)
5. Május 27. **Biztonságban és üdvösségben Isten országa eljövetelekor** (Máté 25,1-13; Jelenések 1,4-7; János 10,27-30)

A csendesnapot kizárólag nők számára szervezzük, a meghirdetett napokon 10 órakor kezdődik, és 15 óra után fejeződik be.
A program része a nyitó áhítat, a téma szerinti előadás, az azt követő csoportos beszélgetés, a közös ének és imaközösség.
A program helyszíne a Budapest Nagyvárad téri Református Gyülekezet felújított gyülekezeti terme (Bp. VIII. kerület, Üllői út 90.)
Szendvicsről a résztvevők, teáról, kávéról a szervezők gondoskodnak.
Az elmúlt évtizedek hasonló csendesnapjai számos áldást jelentett a résztvevőknek, s Isten további áldásában reménykedve hívják a szervezők mindazokat, akik vágyakoznak Isten személyes ígéreteinek megismerésére és a testvéri közösségre!

BSz délután Cegléden

A Cegléd-Újvárosi Református Gyülekezetünkben Biblia szövetségi alkalom volt 2022. nov. 19-én. A téma: *Betegség és gyógyulás a keresztyén orvos szemével*, az előadók orvosok voltak: dr. Makrai Tibor és felesége, Csilla.
Először mindketten bizonyságot tettek a Jézus Krisztusba vetett hitükről, ezt követte az előadás.
A keresztyén orvos tudja, hogy Isten gyógyít, az orvos pedig kezel: testileg és lelkileg. A betegség elfogadása megszabadít a zúgolódástól. A betegség sokszor nevelőeszköz, próba Isten kezében. Fontos, hogy ha mi is kórházban vagyunk, akkor a betegeket, akik körülöttünk vannak, vigasztaljuk. Sokszor hatékonyabb a „pizsamás” prédikáció, mint az öltönyös.
Isten a hajunk szálait számon tartja, de a könnyeinket is. Tudnunk kell, hogy nem minden betegség gyógyítható, de jól kezelhető. Nagyon jó volt, hogy orvosi szemmel látva kaphattunk tanítást a betegségről. Felüdüléssé lett számunkra a találkozás. Sokan eljöttek a közeli és a távolabbi városokból is, többekkel már régebbről ismertük egymást.
Örömmel éltük meg a testvéri közösséget. – *Mucza Erika, Cegléd*

Beszámoló az ifi csendesnapról

2022. szeptember 24-én, szombaton 36 fiatal találkozott az őszi ifjúsági csendesnapon. A napot közös játékkal kezdtük, majd Kuncz Ábel és Ótott-Kovács Zalán teológushallgatók áhítatával hangolódtunk rá a nap lelki tartalmára. Előadónk Papp Tibor gyomaendrődi lelkész volt, aki bizonyságtételével szolgált közöttünk. A közös sütögetés után számháborúval, pingpongozással és társasjátékokkal töltöttük a délutánt. Köszönjük minden szolgálónak, háttérmunkásnak és támogatónak, hogy létrejöhetett ez a csendesnap! Találkozzunk újra az ifi szilveszteren!

Üdvözlettel: *Sipos Bíbor*

Őszi csendesnapok Budapesten és Miskolcon

2022. november 5-én Budapesten, a Pasaréti gyülekezet templomában és
Miskolcon, a Református Egyházkerület Székházában
a Miatyánk volt a szolgálatok témája.
A csendesnapok összefoglaló címe ez volt:
Amiről azt hisszük, hogy tudjuk – megújulás az imádság gyakorlatában és tartalmában (Máté 6,9-13)

* * *

Budapesten az alábbi szolgálatok hangzottak el:

1.) Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a Te neved! *– Horváth Géza*
2.) Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is! *– ifj. dr. Mikolicz Gyula*
3.) Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma! *– Móréh Tamásné Ágnes*
4.) Bocsásd meg a vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek! *– Péterffy György*
5.) Ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól! *– dr. Viczián Miklós*
6.) Mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen. *– dr. Komlósi Péter*

* * *

Miskolcon az alábbi szolgálatokat hallgathatták meg a résztvevők:

1.) Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a Te neved! *– Sipos Aba Álmos*
2.) Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is! *– Dr. Keszi Krisztina*
3.) Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma! *– Zila Péterné Marika*
4.) Bocsásd meg a vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek! *– Mező Miklós*
5.) Ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól! *– Alföldy-Boruss Dezső*
6.) Mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen. *– Zila Péter*

A szolgálatokról készült hangfelvételeket honlapunk (www.bibliaszov.hu) *Média/Hanganyagok* menüjében hallgathatják meg.

Miskolci szolgálók

Sipos Aba Álmos

Dr. Keszi Krisztina

Zila Péterné Marika

Mező Miklós

Alföldy-Boruss Dezső

Zila Péter

Budapesti szolgálók

Horváth Géza

Ifj. dr. Mikolicz Gyula

Móréh Tamásné Ágnes

Péterffy György

Dr. Viczián Miklós

Dr. Komlósi Péter

Augusztusban, a soproni egyetem kollégiumában tartottuk a fiatalok között is szolgálók képzését/táborát.

Szolgáltak: Brian Boyd, Alföldy-Boruss Dezső, Alföldy-Borussné Kati, Némethné Csiszár Márta, Pistai-Király Erika, Sári Éva, Jánószky Anna, dr. Mikolicz Ákos, ifj. dr. Mikolicz Gyula, és a tolmácsolásban még sokan mások

1.

2.

3.

4.

Biblia szövetségi családi nap szeptemberben, Pécelen

A csendesnap vezető témája: Nagycsalád – sztereotípiák és valóság
1-2-3: képek a délelőtti előadásról; 4: előadók: dr. Földesi András és felesége, Ilike; 5. 7-8: korosztályok szerinti foglalkozások;
6: kondérokban készül a gulyásleves

5.

6.

7.

8.

AZ ÉBREDÉS ALAPÍTVÁNY AJÁNLATA 2022-BEN

ÚJ KIADVÁNYAINK

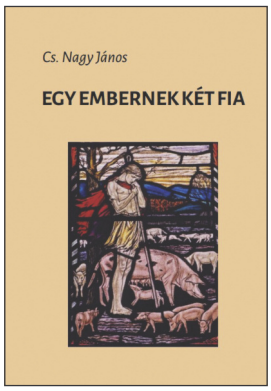

Dr. Cs. Nagy János
Egy embernek két fia
Ára: 390,- Ft

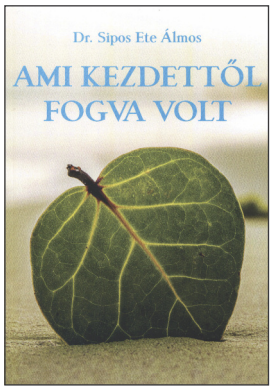

Dr. Sipos Ete Álmos
Ami kezdettől fogva volt
Ára: 550,- Ft

Dr. Sipos Ete Álmos
Látlelet
Ára: 390,- Ft

Benedek Csilla
Isten szolgálatára elkülönítve
Ára: 320,- Ft

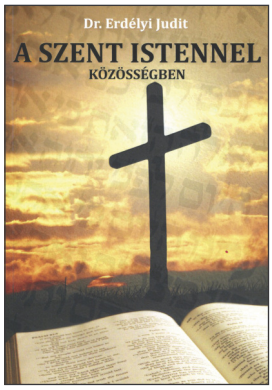

Dr. Erdélyi Judit
A szent Istennel közösségben
Ára: 700,- Ft

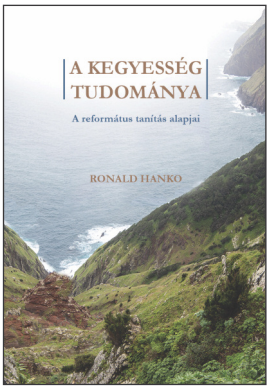

Hanko, Ronald
A kegyesség tudománya
Ára: 2.500,- Ft

Elérhetőségeink:
ÉBREDÉS Alapítvány,
2119 Pécel, Kálvin tér 2/B;
tel./fax: (28) 452-334;
mobil: (20) 915-5811
web-shop: www.bibliaszov.hu;
e-mail: imargit@bibliaszov.hu

Tájékoztatás a térítési és előfizetési díjakról (Biblia és Gyülekezet, 2023. év)

Tisztelettel tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a 2023. évben folyóiratunk szabadeladási ára **500,- Ft/példány.**
Az előfizetői árat a jelentősen megnövekedett postai és nyomdai költségek miatt kénytelenek vagyunk emelni.
Kérjük olvasóink megértését!

Előfizetési ár: – Magyarországon: **875 Ft**/*előfizetői példány*; *előfizetéskor* **3.500 Ft/év** *(10 példány felett 3.000 Ft/év);*
– külföldön: az *európai országokba*: **6.500 Ft/év**; *tengeren túlra*: **7.600 Ft/év.**

Az előfizetés összege a folyóirathoz mellékelt ÉBA utalványon, illetve az alábbi folyószámlaszámon fizethető be:
Ébredés Alapítvány 11742331-20003610
(Kiadó)

A **Biblia és Gyülekezet** című folyóiratra a ***11742331-20003610*** számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
Előfizetési díj 2023-ban: *belföldre:* 3.500,- Ft/év; (10 pld. felett 3.000,- Ft/pld.); *külföldre: – európai országokba* 6.500,- Ft/év;
– *egyéb országokba* 7.600,- Ft/év. Az előfizetés nélküli árus példány ára 500,- Ft. A folyóirat megjelenik negyedévenként.
A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala a Biblia Szövetség Egyesület címén
Kiadja a Biblia Szövetség Egyesület megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: *Szabó László*
* * *
Biblia Szövetség Egyesület címe: H-2119 Pécel, Kálvin tér 2/B Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
felelős szerkesztő: *Sipos Ajtony Levente;* szerkesztő: *dr. Mikolicz Gyula;* szerkesztőbizottság: *Alföldy-Boruss Dezső, dr. Cs. Nagy János, Margit István, dr. Mikolicz Gyula, Sipos Ajtony Levente, Sipos Ete Zoltán;* tördelés: *Horváth Mária*
Címlap fotó: A BSz képeslap pályázatára készítette *Nagy Benedek Soma*
Fotók: *Margit István, dr. M. Gy., Sári Éva és mások*
– Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza! –
Nyomtatás: Prime Rate Kft. 1044 Bp., Megyeri út 53. – HU-ISSN 0866-2932 (nyomtatott) – ISSN 2064-0269 (online)